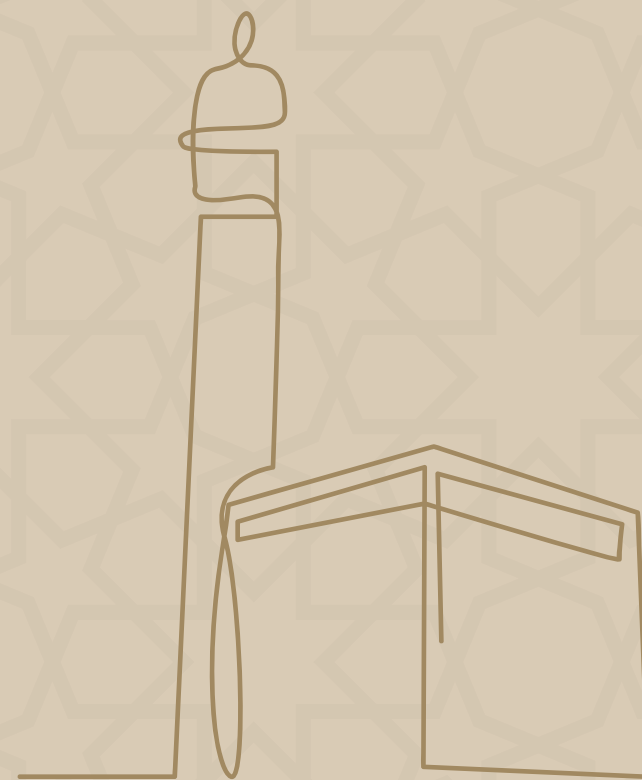

Агатангел Кримський

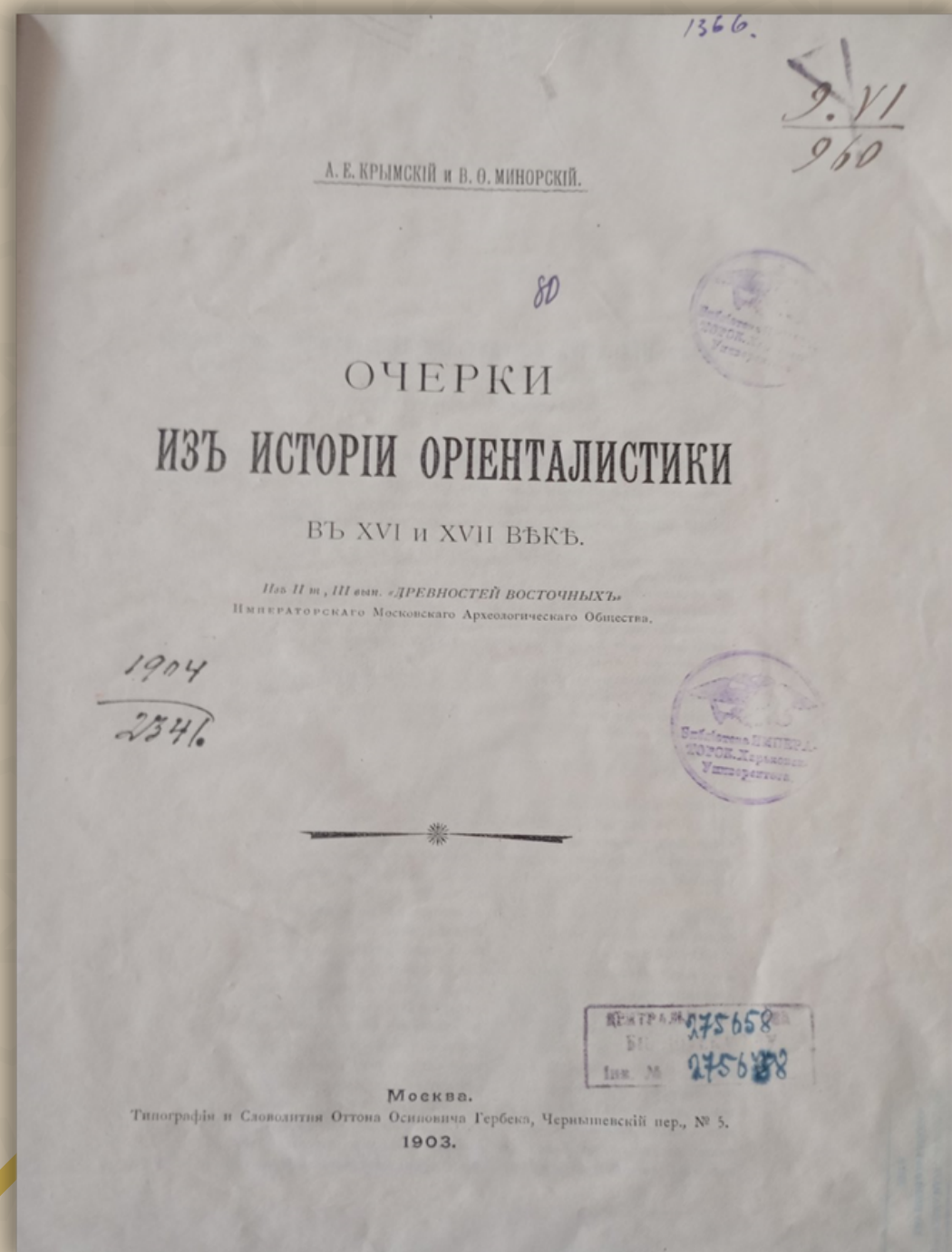
Сходознавець

Славіст

Письменник

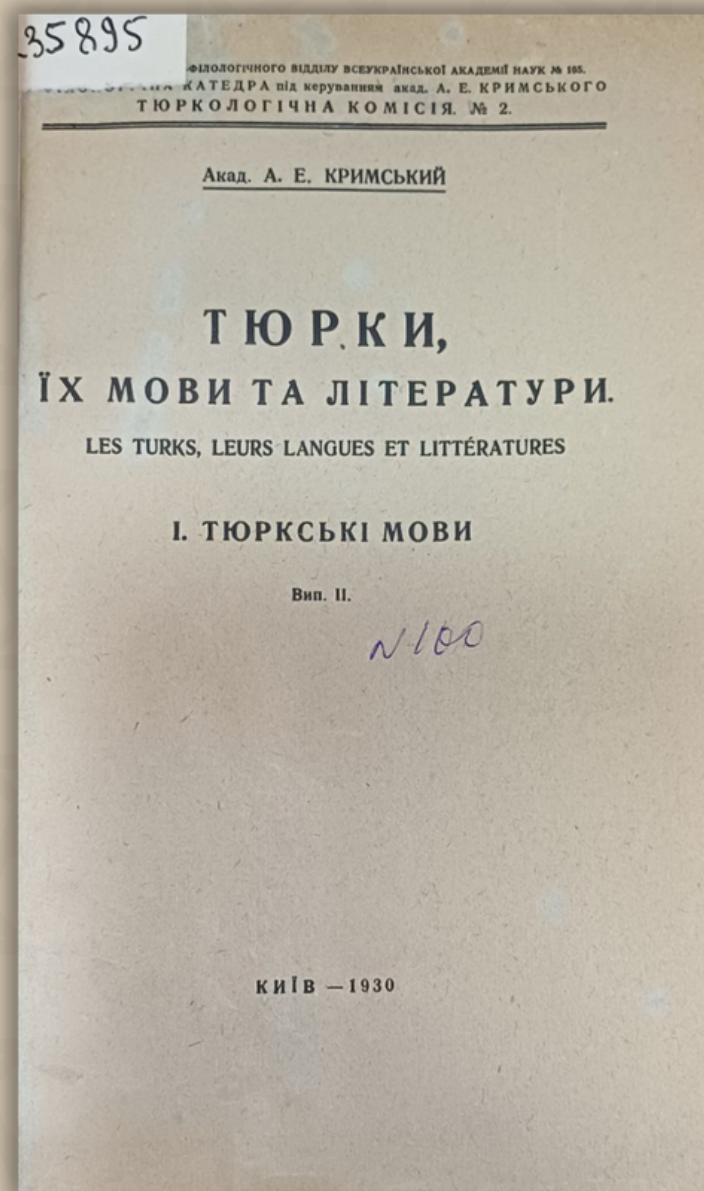
155 років з дня
народження

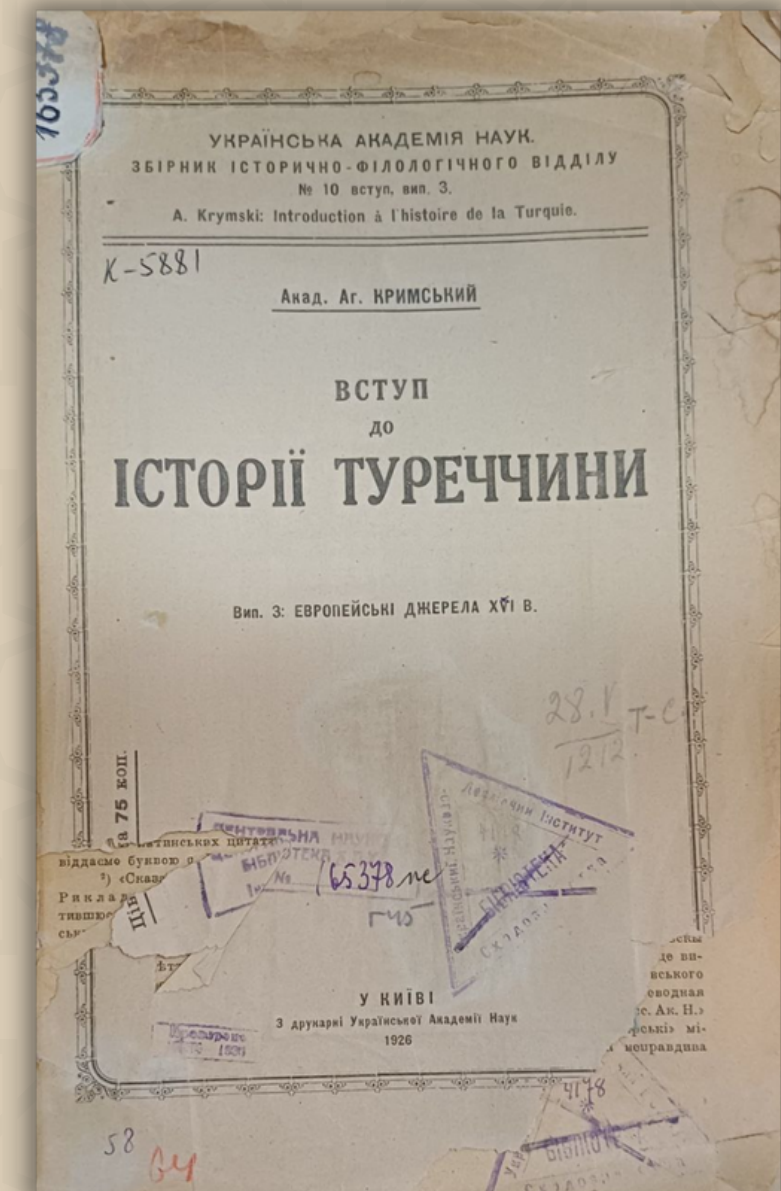
Агатангел Кримський зробив визначний внесок у розвиток вітчизняного сходознавства на початку ХХ століття. Він не лише здійснював актуальні наукові дослідження в галузі мов, історії та культури Сходу, а й систематизовував уже наявні наукові надбання, закладаючи міцне теоретичне підґрунтя для подальших студій. Представлена на слайді його узагальнююча праця «Очерки из истории ориенталистики в XVI и XVII веке» (1903) є яскравим прикладом глибокого аналізу розвитку сходознавства

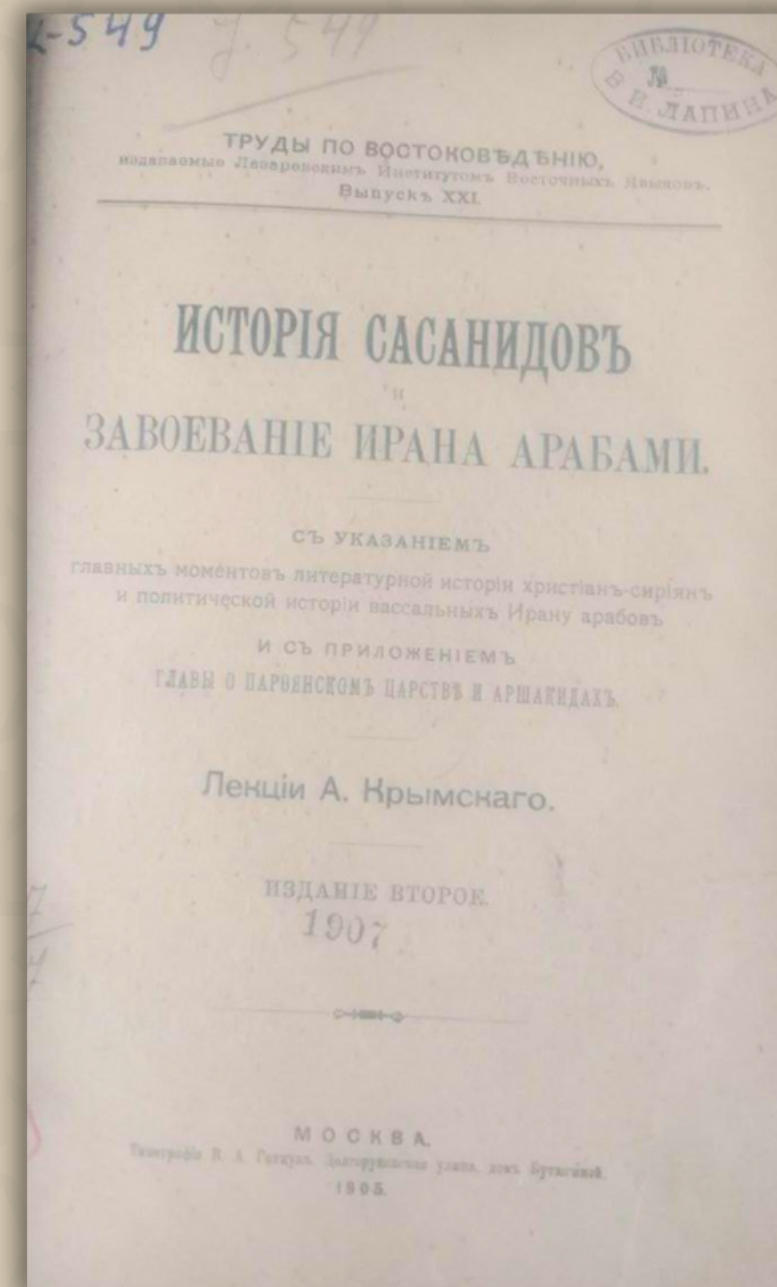
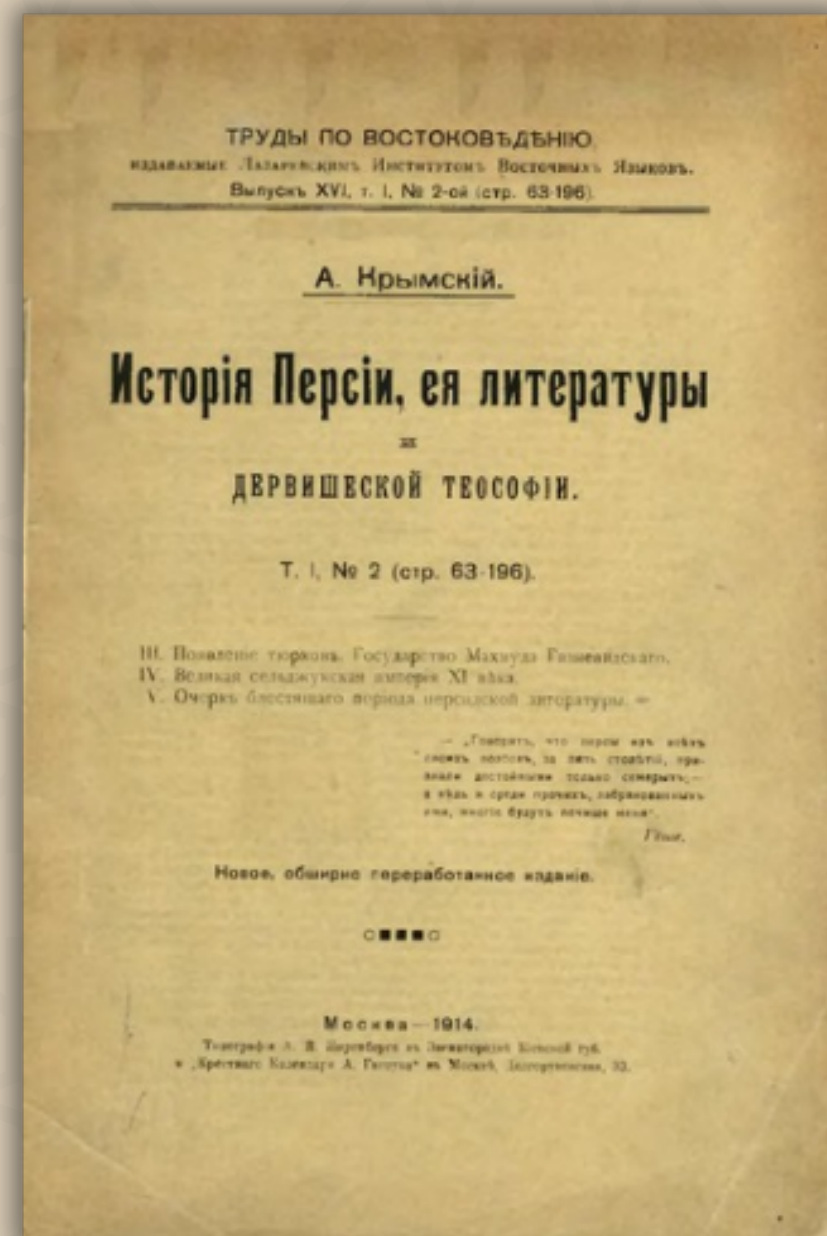

Однією з найважливіших праць Агатангела Кримського є «Низами и его современники», присвячена творчості класика середньовічної перської поезії Нізамі Гянджеві. У цій роботі вчений не лише здійснив ґрунтовний аналіз літературної спадщини поета, а й розглянув його творчість у широкому культурно-історичному контексті доби, простеживши інтелектуальні та поетичні зв'язки з сучасниками.

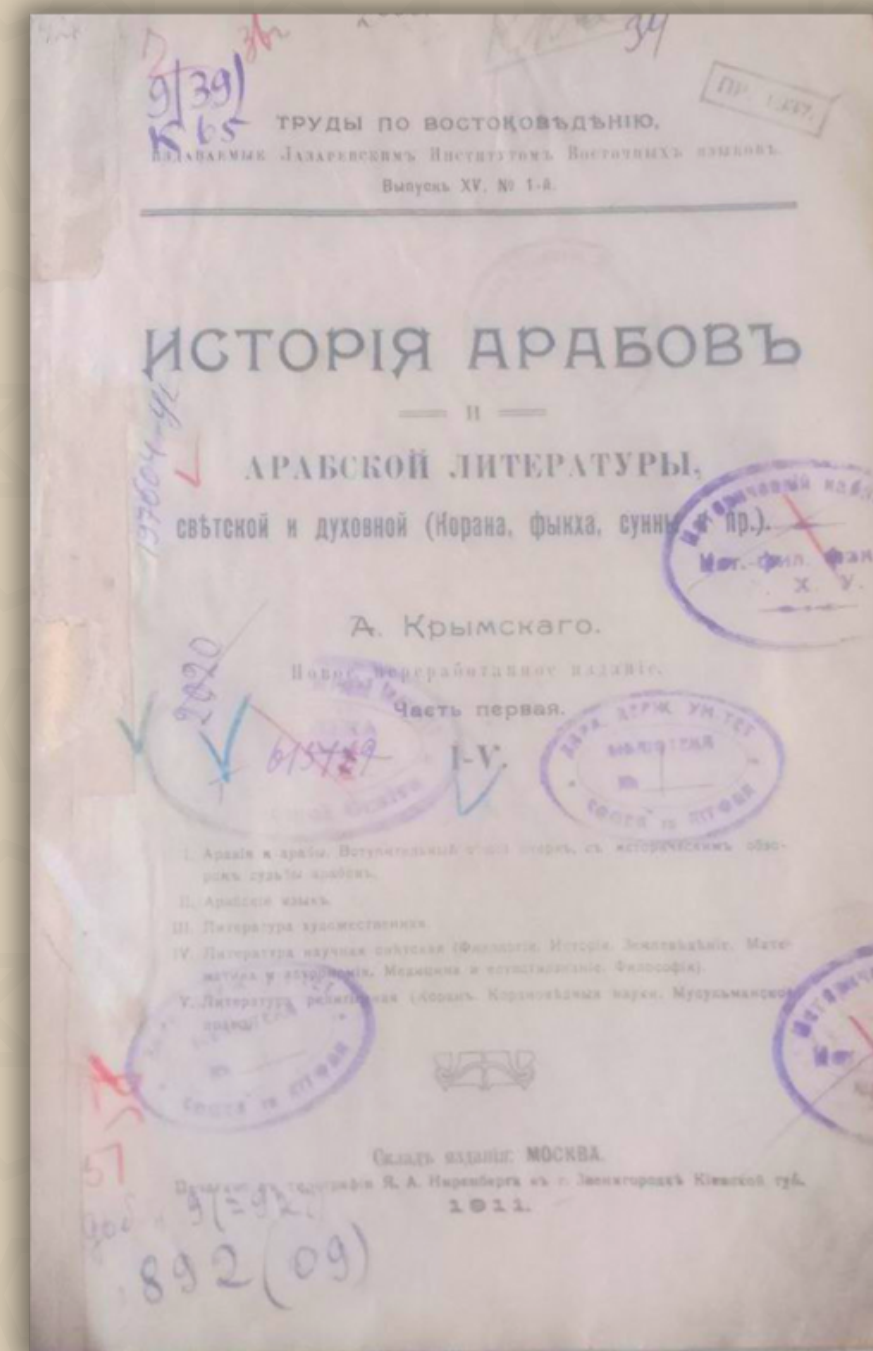
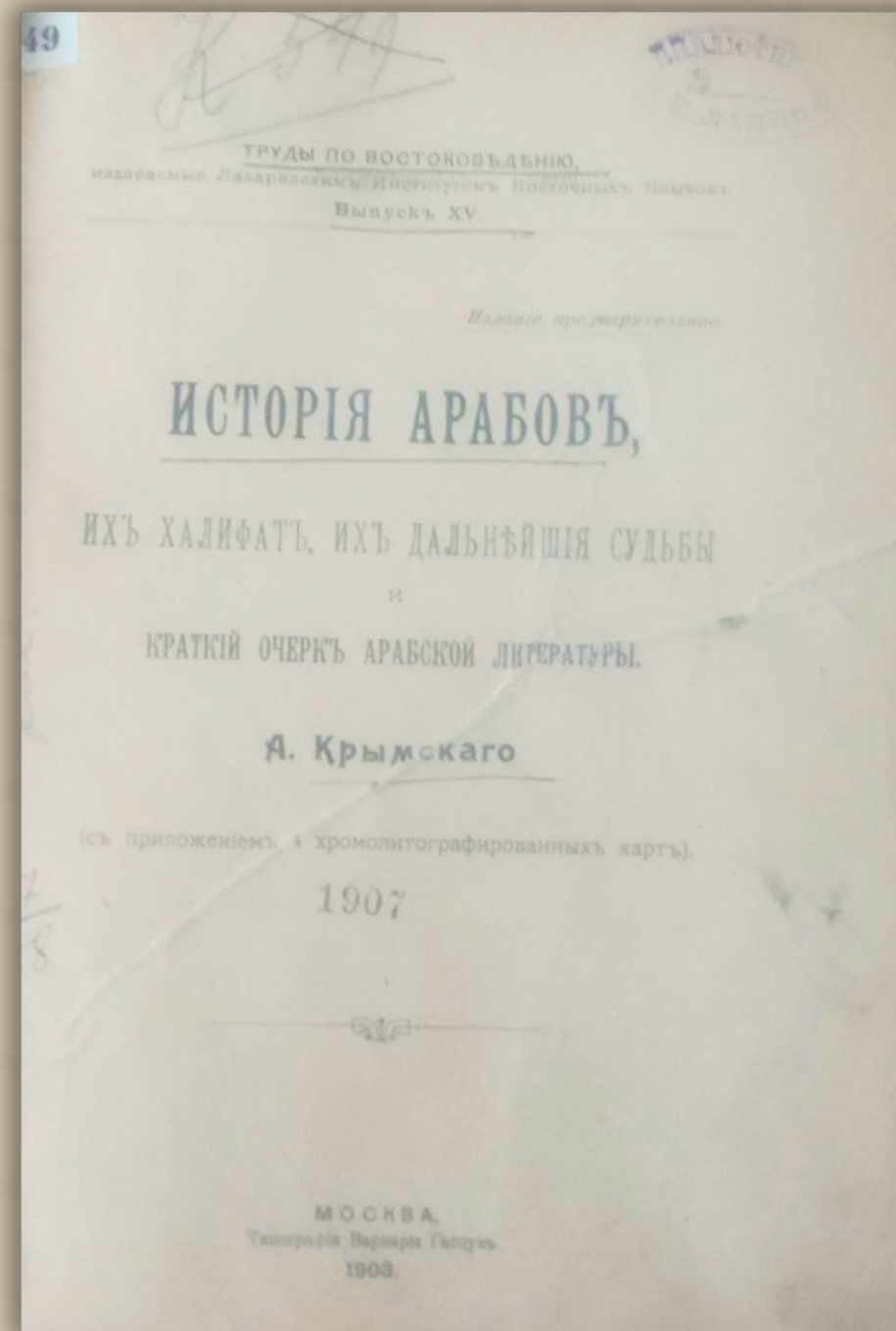

У своїх наукових працях Агатангел Кримський значну увагу приділяв мовам і літературам тюркських народів, аналізуючи їхній історичний розвиток і культурні особливості. Окреме місце в його дослідженнях посідали питання історії Туреччини, яку він розглядав у ширшому контексті тюркського та близькосхідного світу.

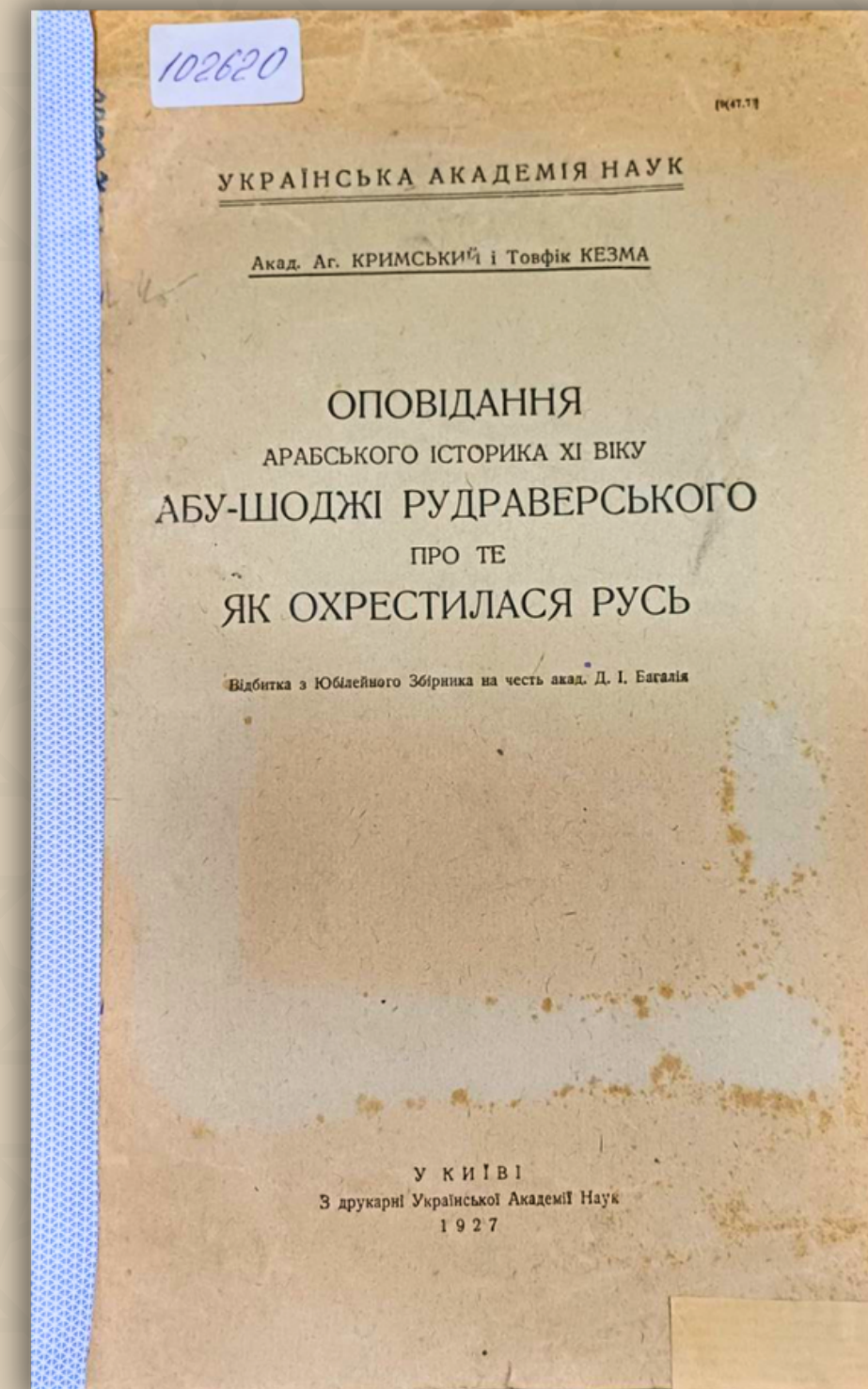

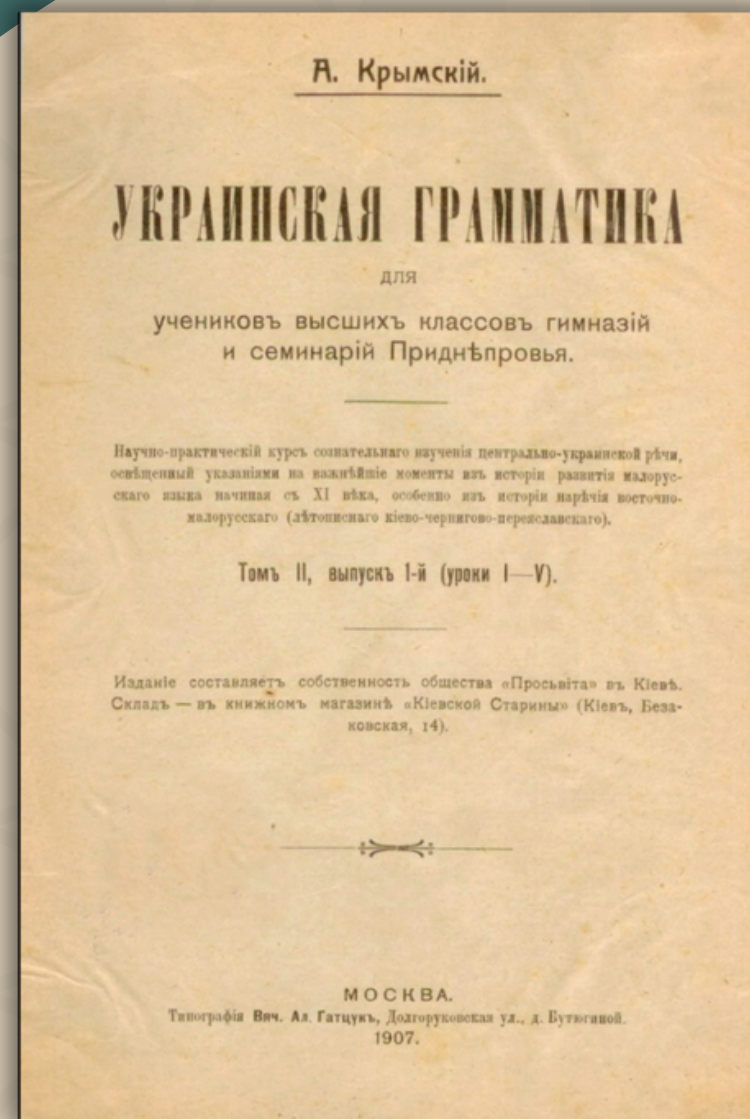
Вагоме місце у науковій спадщині Кримського посідають студії з перської історії та літератури. Учений досліджував еволюцію персько-таджицької культурної традиції, творчість класичних поетів і взаємозв'язок літератури з історичними та релігійними процесами Середньовіччя.

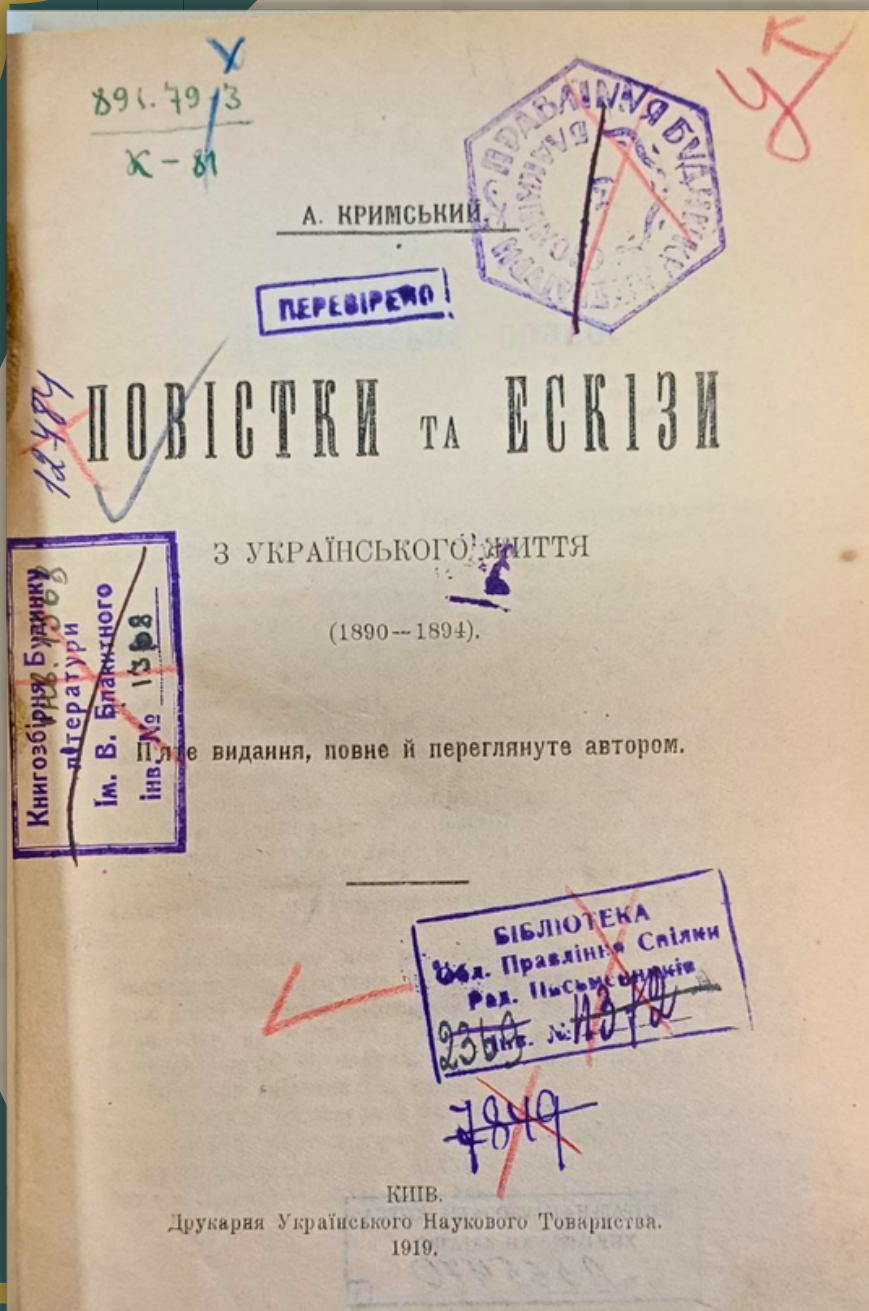
Не менш ґрунтовними були дослідження Агатангела Кримського з арабської історії та літератури. Він звертався до аналізу арабських хронік, поезії та прози, висвітлюючи роль арабського світу у формуванні інтелектуальної та культурної спадщини Сходу.

Своєрідним містком між дослідженням східноєвропейської історії та сходознавством стала праця Агатангела Кримського «Оповідання арабського історика XI віку Абу-Ходжі Рудраверського про те, як охрестилась Русь». У цій роботі вчений поєднав аналіз арабського історичного джерела з проблематикою ранньої історії Русі, продемонструвавши можливості східних текстів для вивчення історії Східної Європи та взаємодії різних культурних світів.

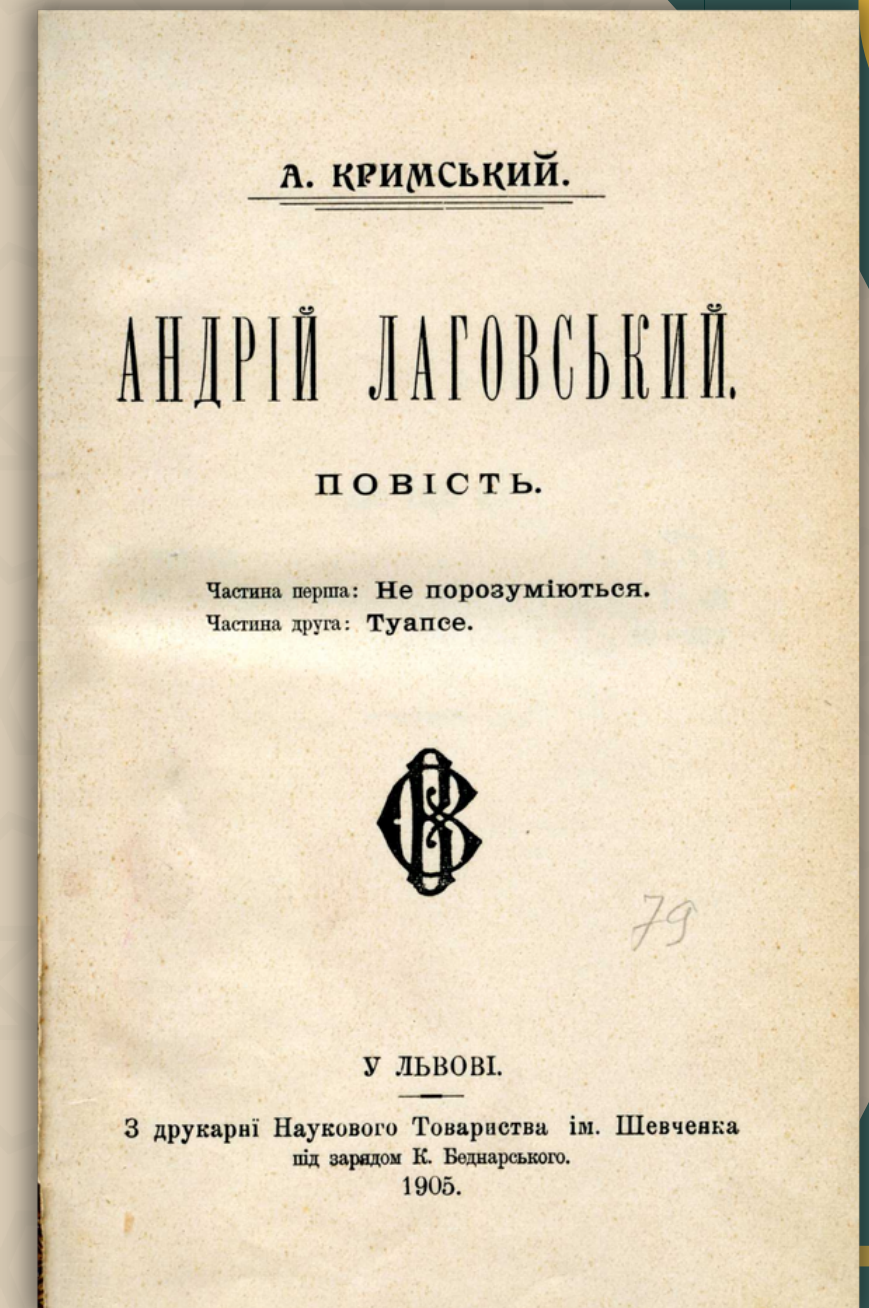

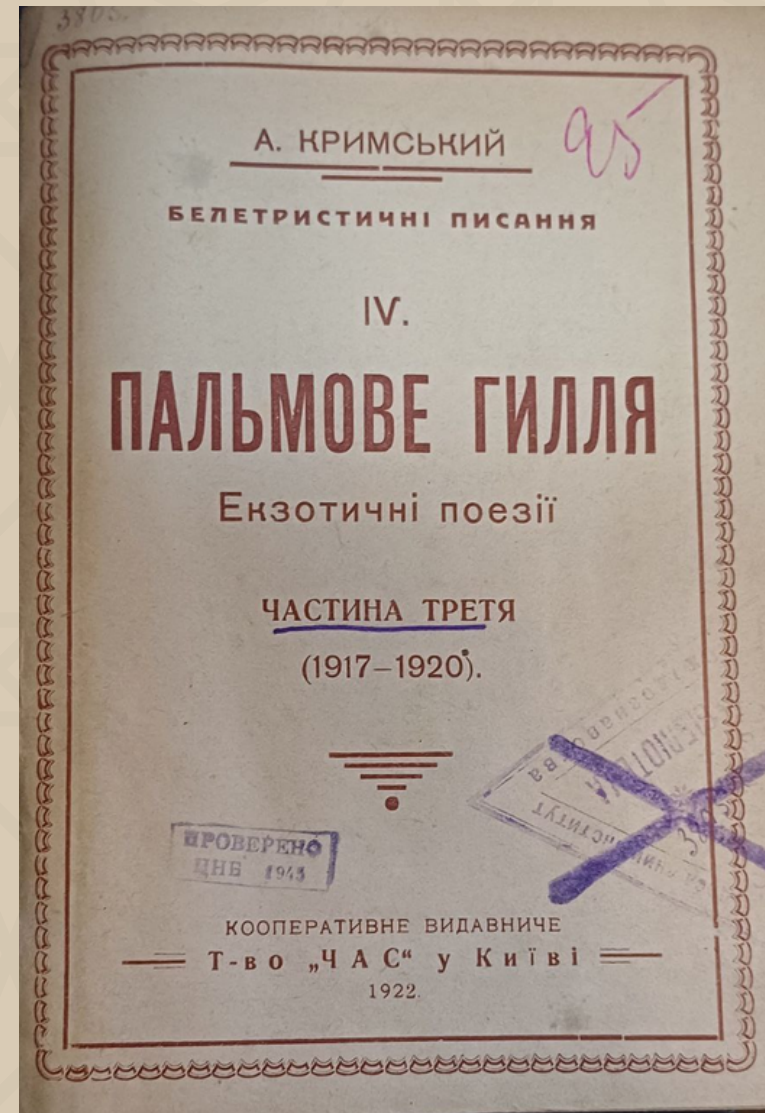
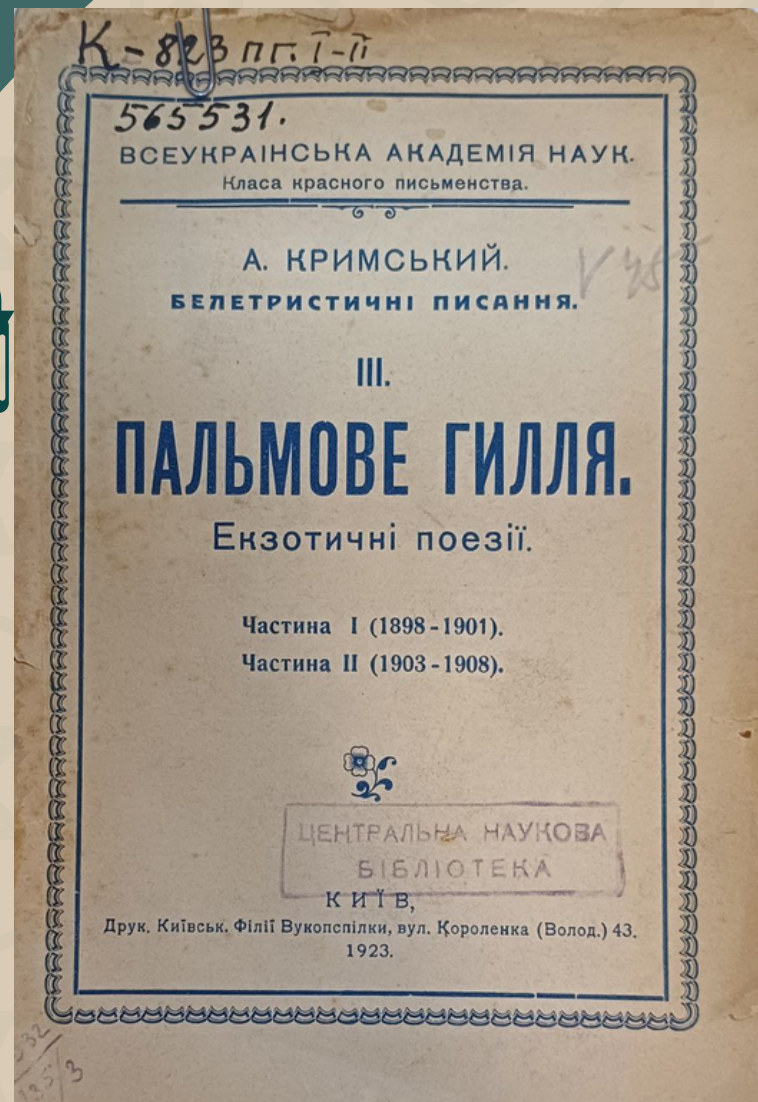

Ще одним важливим аспектом наукової діяльності Агатангела Кримського була українська філологія. Він активно досліджував українську мову, її історію та діалектні особливості, а також проблеми розвитку української літературної традиції, зробивши вагомий внесок у становлення українського мовознавства.

Діяльність Агатангела Кримського охоплювала також і сферу художньої літератури. Особливий інтерес становить його збірка «Повістки та ескізи з українського життя», у якій автор звертається до соціальних і психологічних аспектів повсякденності. Водночас сміливим і нетиповим для свого часу є роман «Андрій Лаговський», який складається з 4 частин. Видання перших двох частин роману окремою книгою побачило світ у Львові 1905 року.

Срібную лілею буря підотнула;
Пишную корону до землі пригнула.
Пахощі пропали. І блищить слъозина,
Наче дорогая, буйная перлина.

Та ніде не видно горя у природи:
Сонце сіє радість на луги і веде:
Вітер різво шепче щось до очерета..
Так усі забудуть скорбного поета...

Алупка в Криму
10 априля 1901.

Поетична збірка «Пальмове гілля» є ще одним важливим виявом багатогранної творчості Агатангела Кримського, у якій поєдналися його сходознавчі зацікавлення та художній хист. У цих поезіях відчутний вплив східної образності, символіки й філософських мотивів, що надає текстам особливої медитативності та інтелектуальної глибини, водночас органічно вписуючи їх в український літературний контекст.

Виставку підготував
співробітник

Центральної наукової бібліотеки
Каразінського університету
Дмитро Лапко